

Gerbiami konferencijos dalyviai!

Labai džiaugiuosi, galėdama dalyvauti šioje konferencijoje, kurioje bus sprendžiami visai Lietuvai aktualūs įvaikinimo plėtojimo klausimai. Dėkoju vaikų gerovės centro "Pastogė" direktoriui ir darbuotojams, suorganizavusiems šią aktualią konferenciją.

Noriu išsakyti savo požiūrį į įvaikinimo procesą Lietuvoje. Gal jis nebus per daug optimistinis.

2002 m. lapkričio mėn. buvo patvirtinti paskutiniai "Valstybinės įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos" nuostatai. 2005 m. minėta tarnyba buvo reorganizuota į "Vaiko teisių ir apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos". Minėtos tarnybos uždaviniai įvaikinimo srityje – organizuoti įvaikinimą Lietuvos respublikos piliečiams ir užsieniečiams Lietuvos respublikoje bei kaupti informaciją apie įvaikintus vaikus.

Minėtos tarnybos duomenimis Lietuvoje 2000 m. buvo įvaikinta 119 vaikų. Šis skaičius didėjo iki 159 vaikų 2002 metais. Daugiausia įvaikinta vaikų 2004 metais – 194. Pernai įvaikinta 144 vaikai.

Man kelia nuostabą palyginti didelis užsienio piliečių įvaikintų vaikų skaičius, kuris nuo 40 vaikų 2000 metais padidėjo iki 108 vaikų 2005 metais. Daugiausia vaikų įvaikino Italijos, JAV ir Prancūzijos piliečiai.

Kyla klausimas, ar tikrai mes visada laikomės 1993 m. Hagos konvencijos "Dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje" nuostatų, kuriuose teigiama, kad valstybės pareiga pirmiausia užtikrinti vaikui tos šalies globą, iš kurios jis kilęs".

Teko skaityti nemažai straipsnių apie įvairius įvaikinimo atvejus. Neseniai skaičiau N. Povilaičio straipsnį "Ekstra žiniuose" "Ivakinimo verslas atneša didžiulį pelną". Straipsnyje rašoma apie tarpininkų egzistavimą, kurie parūpina našlaičius tiek užsieniečiams, tiek lietuviams už tam tikrą mokestį. (2006 02 03)

Jau prieš keletą metų teko skaityti advokato K. Lipeikos straipsnį "Sugriautas pasaulis". Perskaitysiu nedidelę ištrauką iš straipsnio: "Gydytojai be sienų buvo tik įžanga. Netrukus pasirodė, kad ir įvaikinimas galimas, laikantis panašaus principo. Patinka Prancūzijoje gyvenančiam žmogui vaikelis, gimęs Lietuvoje, jis atvažiuoja, atlieka nedidelius formalumus ir išsiveža. Taip europietį augina europietis. Taip keistu būdu vienu lietuviuku sumažėja ir vienu prancūziuku padaugėja." Autorius iš savo karčios patirties daro išvadą sulygindamas propaguojamą teiginį "įvakinimas be sienų" su teiginiu "verslas be sienų".

Taigi aš manau mus yra dėl ko susimąstyti.

Analizuojant mažo Lietuvoje įvaikinamų vaikų skaičiaus priežastis, galima būtų įvardinti: per ilgas įsivaikinimo procedūras, socialinių paslaugų būsiniams tėviams ir šeimai stoką bei mažas šeimų pajamas, o taip pat per mažą įvaikinimo propagavimą. Mano nuomone, kiekviename didesniame mieste turėtų būti atskiri socialiniai darbuotojai, kurie rūpintųsi įvaikinimu tame mieste ir rajone. Dabar kartais susidaro vaizdas, kad kai kam yra aktualu aktyvinti alternatyvą – būtent dirbtinį apvaisinimą...

Yra ir gerų poslinkių šioje srityje.

Sveikintina, kad seimas priėmė įstatymo pataisą, kad būtų mokama iki 30 MGL vienkartinė išmoka įsivaikinusiems tėvams, kuri atitinka sumą, išmokamą motinai, kūdikiui gimus. Maloniai nuteikia ir duoda vilčių paspartinti įvaikinimo procesą neseniai pasirodžiusi vaikų teisių ir apsaugos ir įvaikinimo tarnybos socialinė reklama "Statau namą, tik trūksta mamos ir tėčio".

Labai džiugu, kad Kauno miesto savivaldybei priklausanti biudžetinė įstaiga vaikų gerovės centras "Pastogė" nuo 2002 teikia socialines paslaugas įvaikinimo srityje,

kurios apima įvaikinimo populiarinimą Lietuvoje, tėvių paiešką, pasirengimo būti tėvais įvertinimą, jų mokymą bei paslaugų tiekimą šeimai po įvaikinimo. Galima pasidžiaugti šios įstaigos rezultatais: įvaikinamų vaikų skaičius išaugo nuo 2 - 2002 metais iki 25 – 2005 metais.

Nerimą man kelia kaimyninėse šalyse Ispanijoje, Olandijoje ir Danijoje priimti įstatymai, sulyginantys šeimos – vyro ir moters ir tos pačios lyties dviejų asmenų sąjungą. Tokiu atveju galimas įvaikinimas tos pačios lyties asmenų sąjungoje, ir šiuo požiūriu suduodamas stiprus smūgis šeimos institucijai ir moralinių vertybių supratimui.

Tikiuosi, kad ši banga neatvilnys iki Lietuvos.

Mano nuomone ir ateityje seimas turėtų priimti įstatymų pataisas, skatinančias įvaikinimo plėtojimą Lietuvoje. Tai ypač svarbu šiame laikmetyje, kai mus baugina didžiuliai Lietuvos piliečių emigracijos mąstai.

Baigdama pacituosiu Šviesaus atminimo užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio žodžius:

“Mumyse – vadinasi kiekviename iš mūsų, kad ir kur mes bebūtume, kad ir kur ką veiktume, kad ir kas rytą, dieną, vakarą galvotume, naktį sapnuotume, mūsų jausmai, mūsų mintys, mūsų ryžtas ir veiksmai turi būti nukreipti į tai, kad neištirtume, o liktume amžiais kompaktiška tauta su savo nedarkyta kalba, su savo neiškreiptomis tradicijomis ir kultūra, su savo vientisa, nesuniokota žeme – teritorija. Šiandien, dabar ir visados.”

Dr. L. Kudarienė

Kauno miesto savivaldybės socialinių reikalų komiteto pirmininkė,
Krikščionių demokratų frakcijos narė.